

Prof. dr hab. ROBERT GRZESZCZAK

Kierownik Centrum Badań Ustroju Unii Europejskiej

Wydział Prawa i Administracji

Uniwersytet Warszawski

UNIwersYTET
WARSAWSKI

Warszawa, 04 kwietnia 2022 r.

Opinia
w postępowaniu w sprawie nadania
dr hab. Ninie Półtorak
tytułu profesora
w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne

Niniejsza opinia została przygotowana celem wykonania uchwały Prezydium Rady Doskonałości Naukowej z dnia 31.01.2022 r., podjętej na podstawie art. 228 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm., dalej jako PSWiN).

I. Podstawa prawna i główne kryteria oceny

Art. 227 ust. 3 ustawy PSWiN statuuje trzy warunki, które mają zastosowanie w niniejszym przypadku, a które dotyczą nadania tytułu profesora. Przepisy tego artykułu stwierdzają, że tytuł profesora może być nadany osobie, która:

1. posiada stopień naukowy doktora habilitowanego,
2. posiada wybitne osiągnięcia naukowe krajowe lub zagraniczne,

3. uczestniczyła w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych lub odbyła staże naukowe w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych, lub prowadziła badania naukowe lub prace rozwojowe w uczelniach lub instytucjach naukowych, w tym zagranicznych.

Przedstawiana opinia ekspercka dotyczyć będzie zatem oceny osiągnięć naukowych krajowych lub zagranicznych w odniesieniu do wnioskowanej dziedziny i uznania ich (lub też nie) za wybitne, oceny uczestnictwa w pracach zespołowych badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych lub też prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych w uczelniach lub instytucjach naukowych w tym zagranicznych.

II. Uzyskanie stopnia doktora habilitowanego i przebieg pracy w jednostkach naukowych

Kandydatka ukończyła studia magisterskie na kierunku prawo na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego, uzyskując dyplom 20 czerwca 1995 r. Stopień naukowy doktora nauk prawnych nadany Jej został uchwałą Rady Wydziału PIA UJ z 21 maja 2001 r. na podstawie rozprawy doktorskiej "Odpowiedzialność odszkodowawcza państw członkowskich za naruszenie prawa Wspólnot Europejskich". Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych Kandydatka uzyskała uchwałą Rady Wydziału WPiA UJ z 21 listopada 2011 r. na podstawie książki habilitacyjnej „Ochrona uprawnień wynikających z prawa Unii Europejskiej w postępowaniach krajowych”, po przeprowadzeniu kolokwium habilitacyjnego, które odbyło się 21 listopada 2011 r. **Tym samym pierwszy warunek formalny, przewidziany w art. 227 ust. 1 PSWN, jest spełniony.**

Jak wynika z dokumentacji załączonej do wniosku - Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego jest podstawowym miejscem pracy Kandydatki i to nieprzerwanie od 1995 r. Od 2013 roku do momentu przygotowania niniejszej opinii pani dr hab. Nina Półtorak jest zatrudniona w Katedrze Prawa Europejskiego WPiA UJ, na stanowisku profesora uczelni. Obecnie, w związku ze sprawowaniem urzędu sędziego Sądu

Unii Europejskiej w Luksemburgu, przebywa na urlopie bezpłatnym. Wcześniej zaś, w latach 2003 – 2013, Kandydatka była adiunktem w tej Katedrze, a w latach 1995 - 2003 była tam zatrudniona na stanowisku asystentki. Dr hab. Nina Półtorak jest też absolwentką studiów prawniczych na WPiA UJ.

III. Wybitne osiągnięcia naukowe krajowe lub zagraniczne

Środowisko prawników internacjonalistów i europeistów jest już w Polsce stosunkowo liczny gronem. Tym bardziej należy podkreślić i docenić to, że osoba Kandydatki jest szeroko znana w środowisku naukowców polskich, jak i zagranicznych. Wynika to z aktywności Kandydatki, mam na myśli liczne polskie i zagraniczne konferencje, publikacje – które gdy spojrzeć na ich problematykę, rangę wydawnictw i język w którym zostały opublikowane, a także udział w różnego rodzaju projektach badawczych i popularyzujących wiedzę o Unii Europejskiej i jej prawie. Parce publikowane przez dr hab. Ninę Półtorak przeszły wręcz wzorcową ewolucję – z badań o dość podstawowym zakresie towarzyszących Kandydatce na etapie asystentury, poprzez bardziej dojrzałe i bardziej problemowe z okresu po doktoracie, a celujące w najlepsze wydawnictwa krajowe i zagraniczne, publikowane w różnych językach, a w efekcie o bardzo szerokim zasięgu i o bardzo pogłębionej warstwie naukowej - w okresie po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego (tj. od 2011 r.). Pozwala mi to na sformułowanie ogólnej oceny, że rozwój naukowy Kandydatki do tytułu został nie tylko prawidłowo zaplanowany i przeprowadzony, ale jest wręcz modelem będącym przykładem jak należy rozwijać się jako naukowczyni.

Dr hab. Nina Półtorak jest autorką około 100 prac naukowych (w sumie), w tym 3 monografii, ponad 60 artykułów naukowych, analiz i glos oraz rozległych komentarzy, a także dodatkowo 20 artykułów w pracach zbiorowych, a kilka monografii ukazało się pod jej redakcją lub współredakcją naukową. Oczywiście licząc publikacje w relacji do okresu w którym Kandydatka jest czynną naukowczynią uniwersytecką – nie są to liczby które lokowałyby osiągnięcia w ujęciu ilościowym na spektakularnym poziomie, ale też nie uważam aby były w jakikolwiek sposób za niskie. Natomiast gdy spojrzeć na ich jakość – to poziom ten jest właśnie takim – tj. bardzo dobry i doskonały.

Prace Kandydatki od lat szeroko oddziałują na badania i naukę polską – wynika to z moich obserwacji jako promotora ponad 200 prac magisterskich i kilkunastu już doktoratów

z zakresu prawa europejskiego, a także z obserwacji własnych jako badacza i uczestnika wielu postępowań awansowych (zwłaszcza habilitacyjnych). Kandydatka jest cytowana w wielu znanych mi pracach polskich badaczy europejskiego prawa instytucjonalnego (ale i materialnego), a jej prace stanowią od lat ważny punkt odniesienia dla naukowców i – co także ważne – praktyków, a zwłaszcza sędziów.

Opracowania naukowe Kandydatki zostały opublikowane po polsku i w językach obcych (po francusku, angielsku, zauważam także rozdział w książce w j. niemieckim), w kraju i za granicą, w tym w renomowanych wydawnictwach naukowych, liczących się zagranicznych ośrodkach, badawczych oraz w licznych czasopismach prawniczych w Polsce (Państwo i Prawo; Europejski Przegląd Sądowy, Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego, Kwartalnik Prawa Prywatnego, Yearbook of Polish European Studies) i w Europie oraz szerzej – o zasięgu globalnym (zwłaszcza: wydawnictwo Wolters Kluwer - The Netherlands, Hart Publishing, Springer International Publishing, Edward Elgar Publishing, Mohr Siebeck Tübingen, a także European Public Law Series, ERA Forum, European University Institute Working Papers, *Common Market Law Review*). Należy mieć na uwadze, że samo przygotowanie tekstu do publikacji w tak prestiżowym periodyku jak np. *Common Market Law Review*, wymaga szczególnego podejścia, wielomiesięcznej wysiłonej pracy i najlepszych wyników, weryfikowanych w skomplikowanej procedurze recenzyjnej.

Indeks Hirscha dla Kandydatki, jak wynika z bazy Google Scholar, wynosi 7. Już zatem ze względów czysto formalnych, można uznać dorobek naukowy Kandydatki za wybitny, a jej postawę za naukową, aktywną i ambitną. Dorobek Kandydatki jest wysoko punktowany, ale przede wszystkim jest bogaty, różnorodny i jak wspominałem - na bardzo wysokim poziomie naukowym. Zauważam jedynie, że przez okres badawczy (zwłaszcza po doktoracie i w okresie około-habilitacyjnym) czasopismo Europejski Przegląd Sądowy, cenione w środowisku prawników – europeistów i sędziów, zdominowało twórczość publikacyjną Kandydatki.

Odnosząc się do zakresu badań prezentowanych w publikacjach – zauważam, że już na wczesnym etapie pracy badawczej, tj. przed doktoratem i tuż po nim, widoczne jest ukierunkowanie i zawężanie pola badawczego, będące wyrazem zainteresowań naukowych Kandydatki. W połączeniu z dorobkiem po habilitacji, ma się tu do czynienia z rozbudowanymi cyklami publikacyjnymi.

Początkowo zainteresowania badawcze Kandydatki dotyczyły wielu aspektów prawa integracyjnego, zagadnień o charakterze ustrojowym i prawa dotyczącego rynku wewnętrznego UE i jej prawa konkurencji. Już od początkowego etapu prac badawczych Kandydatka szeroko prowadziła je, nie zamykając się w wąskiej specjalizacji, co należy tu podkreślić i docenić.

Dostrzegam też przemyślaną ewolucję w zakresie zainteresowań badawczych Kandydatki – tak ja sama Unia Europejska i dokonująca się w niej integracja jest procesem dynamicznym – tak odpowiednio do tego także zakres badań Kandydatki jest dynamiczny. Podstawowym przedmiotem zainteresowań naukowych stało się ostatecznie jednak prawo ustrojowe Unii Europejskiej. W ramach tych zainteresowań przygotowane zostały ważne publikacje. Nie będę tu odnosić się szczegółowo do każdej z nich, ale do wybranych i z mojej perspektywy najistotniejszych, a więc takich, które wychodzą naprzeciw kryteriom ustawowym.

Sama Kandydatka w autoreferacie dokonała pogrupowania swojego dorobku wg nurtów i obszarów badawczych. Wszystkie mieszczą się w zakresie prawa europejskiego (a więc prawa Unii Europejskiej i Rady Europy, odpowiednio z powiązanymi problemami prawa międzynarodowego oraz związanymi zakresowo z tymi systemami – prawem krajowym).

Osiągnięcia naukowe po uzyskaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego tworzą dwa podstawowe cykle. W ich ramach odnajduję kilka grup tematycznych. Są to badania dotyczące relacji pomiędzy prawem krajowym a prawem unijnym, tj. procesu „europeizacji” prawa polskiego (czy generalnie – krajowego) tzn. procesów przekształcania prawa krajowego pod wpływem prawa unijnego oraz drugi cykl – dotyczący unijnych praw podstawowych, a więc praw człowieka w UE i w jej państwach członkowskich i ich ochrony.

Pierwszy cykl tworzony jest przez kilka grup tematycznych badań, a są to problemy przekształceń krajowego prawa administracyjnego w związku z członkostwem państwa w UE, unijna zasada odpowiedzialności odszkodowawczej i jej wpływ na prawo krajowe oraz wpływ prawa unijnego na prawo prywatne międzynarodowe publiczne.

Problemy pierwszego cyklu, a wynikające z przedstawionych polskich i zagranicznych publikacji Kandydatki (oraz Jej referatów i grantowych prac badawczych), obejmowały takie spektra zagadnień, jak kwestie natury i skutków europeizacji polskiego prawa administracyjnego, kształtowania się europejskiego prawa administracyjnego, a także zmian w standardach ochrony prawnej wynikających z przekształceń tego prawa. Kluczowym, tj.

najważniejszym osiągnięciem w tym zakresie, jest moim zdaniem monografia, wydana w języku angielskim „European Union Rights in National Courts” (Wolters Kluwer, The Netherlands, 2015, ss. 390). Są to pogłębione studia, oparte na rozprawie habilitacyjnej Kandydatki. Przedmiotem jej analiz są badania oddziaływania zasad prawa Unii Europejskiej, a zwłaszcza unijnej zasady skutecznej ochrony prawnej na sądowe stosowanie prawa w państwach członkowskich. Analizy i badania w niej przeprowadzone klarowanie i w pogłębiony sposób porządkują zagadnienia związane z oddziaływaniem prawa unijnego na prawo krajowe w szczególności w zakresie sądowego stosowania prawa. Należy tu wyraźnie podkreślić, że książka ta stanowi niezwykle ważny krok dla popularyzacji polskiej nauki zagranicą. Książka ta propaguje dorobek polskiej doktryny prawa unijnego i jest jedną z pierwszych monograficznych publikacji polskich naukowców zajmujących się prawem unijnym o zasięgu międzynarodowym. Obserwacja publikacji późniejszych Kandydatki wskazują, że książka ta stanowiła znakomity punkt wyjścia do kolejnych prac publikowanych przez dr hab. Ninę Półtorak, a dotyczących zmian krajowego prawa administracyjnego dokonujących się pod wpływem prawa europejskiego.

Obok licznych publikacji w tym cyklu częściowych należy podkreślić kolejne istotne osiągnięcie Kandydatki, a mianowicie udział w przedsięwzięciu naukowym polegającym na przygotowaniu tomu monumentalnego *Systemu Prawa Administracyjnego*, a dotyczącego europeizacji prawa administracyjnego. Opracowanie to na trwałe weszło do polskiej nauki oraz praktyki prawa.

Dr hab. Nina Półtorak zamknęła swoistą klamrą ten cykl publikacji, skorelowany z jej badaniami i wystąpieniami w różnych forach (konferencje, sympozja – polskie i zagraniczne), a mianowicie udziałem w projekcie przygotowania międzynarodowej publikacji w postaci podręcznika badawczego dotyczącego europejskiego prawa administracyjnego. W ramach tego projektu dr hab. Półtorak przygotowała rozdział „Enlargement and administrative law: the Polish experience” [w:] C. Harlow, P. Leino, G. della Cananea (red.), „Research Handbook on EU Administrative Law” (Edward Elgar Publishing Limited 2017, ss. 521-544). Autorka przedstawiła w tej publikacji model transformacji po 1989 r. polskiego prawa administracyjnego i instytucji administracyjnych w perspektywie akcesji Polski do UE, uniwersalizując jednak (i co ważne) analizę poprzez wskazanie fundamentalnych aspektów europeizacji prawa administracyjnego „nowych” państw członkowskich, która wykazuje

odrębne cechy wynikające ze specyfiki tych państw, kształtu administracji publicznej w momencie akcesji oraz jej zasad strukturalnych.

Kolejna grupa publikacji, w ocenianym tu podstawowym cyklu, dotyczy przeobrażeń prawa prywatnego międzynarodowego pod wpływem prawa UE. Autorka omawia w swoich publikacjach, z wielkim znawstwem, co potwierdza też pełniona funkcja sędziego WSA i następnie w NSA), wpływ prawa UE na prawo krajowe, a osią analiz jest prawo prywatne międzynarodowe (prywatne europejskie). Autorka wskazuje na znaczenie tego, że na dynamiczne przeobrażenie współczesnego prawa prywatnego międzynarodowego ma unijna legislacja, która czerpie z tradycji legislacyjnych państw członkowskich, a także z prawa międzynarodowego, ale uwzględnia potrzeby samego systemu integracyjnego, a więc rynku wewnętrznego, zasady skuteczności prawa UE, a także powiązanych z tymi obszarami zasady zaufania. Autorka stwierdza, zasadnie, że podstawowa tendencja widoczna w ramach przeobrażeń norm kolizyjnych wiąże się z utratą znaczenia łącznika (z prawem UE) obywatelstwa i jego zastępowaniem przez możliwość wyboru prawa lub przez łącznik zwykłego pobytu.

Drugi cykl (także złożony z kilku podgrup tematycznych), to, generalizując, cykl prawnoczwolowczy. Kandydatka wskazuje na ten cykl, jako kolejne najważniejsze osiągnięcie naukowe po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego. Cykl jest rozległy, obejmuje publikacje dotyczące generalnie praw podstawowych UE, przy czym analizowane są różne procesy zachodzące w systemie unijnej przestrzeni praw człowieka. Zgadzam się z poglądem wyrażonym przez samą Kandydatkę, a zaprezentowanym w autoreferacie, że publikacje te stanowią spójny tematycznie zbiór. Osią rozważań są tu prawa podstawowe Unii Europejskiej, a stawiana teza mówi o wzrastającym znaczeniu praw podstawowych UE i ich coraz szerszego oddziaływania na praktykę sądową państw członkowskich.

Spoglądając na zaprezentowane wnioski z poszczególnych publikacji w ramach tego cyklu, a zważając na okres ich powstawania, należy podkreślić przenikliwość analiz, spójność co do wniosków, a także ich pozytywne zweryfikowanie, na co wskazują wydarzenia ostatnich lat w UE i w jej państwach członkowskich, w tym testowanie unijnych procedur ochrony wartości z art. 2 Traktatu o unii Europejskiej.

W ramach tego cyklu dostrzegam, jak wspominałem, różne nurty, w tym kwestię stosowania unijnych praw podstawowych przez sądy polskie. Jest to zasługująca na szczególne uznanie grupa (nurt).

Publikacje dr hab. N. Półtorak, a zwłaszcza w tym prawnoczwóieczym obszarze tematycznym, zajęły trwałe miejsce w polskiej nauce prawa. Dowodem na prawdziwość poglądu są liczne powołania w pracach tak młodych, jak i dojrzałych naukowców. Z własnych obserwacji zauważam, że są to wręcz fundamentalne prace badawcze Kandydatki, będące współcześnie punktem wyjścia dla kolejnych badań kolejnych naukowców. Kandydatka formułowała wnioski co do sposobów i problemów stosowania Karty praw podstawowych UE, w tym jako pierwsza wyjaśniała zakres zastosowania Karty, a więc sposobu jej zastosowania w prawie krajowym, kwestię rozwiązywania problemu relacji praw wynikających z Karty z prawami konstytucyjnymi, Karty jako wzorca kontroli konstytucyjnej, horyzontalnego stosowania Karty czy też możliwości zastosowania Karty *ex officio*. Kandydatka, jako jedna z pierwszych, o ile nie pierwsza w polskiej literaturze, przedstawiła problem tak pogłębione analizy zakresu obowiązywania unijnych praw podstawowych przed Traktatem z Lizbony i zmiany spowodowane wejściem w życie KPP. Uzyskanie przez Kartę mocy wiążącej nie tylko nie wyjaśniło bowiem problemu zakresu zastosowania unijnych praw podstawowych wobec państw członkowskich, ale dodatkowo skomplikowało całą sytuację. Autorka w swoich pracach zdefiniowania zakresu związania państw członkowskich prawami zawartymi w Karcie i zajęła stanowisko, kolejny raz potwierdzone w praktyce, aby art. 51 ust. 1 Karty interpretować tak, aby pozwolić na objęcie Kartą wszystkich sytuacji, w których nawet pośrednio znajduje zastosowanie prawo UE.

Podsumowując – uważam, że dorobek i osiągnięcia naukowe dr hab. Niny Półtorak, uzyskanych zwłaszcza po habilitacji, są odpowiednie dla profesora, tj. cechuje je bardzo dobry, a wręcz wybitny poziom naukowy. Charakter i zakres tych osiągnięć lokuje je nie tylko w sferze krajowej, ale także i w zagranicznej, tj. wywierają one szeroki wpływ na naukę, nie tylko w Polsce. Kandydatka wywiera wspomniany wpływ poprzez swoje publikacje naukowe, ale także referaty na konferencjach, seminariach i różnego rodzaju sympozjach. Do tego aktywność recenzencka i redakcyjna, jurorska, dopełniają roli Kandydatki w aktywnym tworzeniu nauki w Polsce. O jakości naukowej prac Kandydatki świadczą tytuły czasopism, wydawnictwa, punkty, indeksy, *impact factors*, ale znaczenie ma przede wszystkim uznanie

środowiska naukowego i wypracowana niekwestionowana bardzo wysoka pozycja zawodowa pani dr hab. Niny Półtorak. **Uważam, że drugi warunek formalny, a przewidziany w art. 227 ust. 1 litera a) PSWN, jest spełniony.**

IV. Uczestnictwo w pracach zespołów badawczych lub staże naukowe

Kandydatka posiada odpowiednie doświadczenie w pracach zespołów badawczych, realizujących projekty finansowane uzyskiwanych w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych, jest wręcz imponujące.

Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego były to zwłaszcza Jej udział, jako członkini, w Komitecie Sterującym i pełnienie tam funkcji kierowniczkii projektu po stronie polskiej (Naczelny Sąd Administracyjny) w latach 2013 – 2014, w ramach projektu pt. „European Judicial Cooperation in Fundamental Rights Practice of National Courts”, JUST/2012/FRAC/AG/2755, współfinansowanego przez Komisję Europejską w ramach polityki promowania współpracy sędziowskiej w dziedzinie praw podstawowych. Projekt koordynowany był przez Centrum Współpracy Sędziowskiej Europejskiego Instytutu Uniwersyteckiego we Florencji. Celem projektu było promowanie współpracy w dziedzinie praw podstawowych poprzez dialog sędziów, świata akademickiego i prawniczego, a udział Kandydatki w projekcie był istotny, polegał na członkostwie w Komitecie Sterującym nadającym kierunek i realizującym projekt, kierowaniu i koordynacji projektu ze strony polskiej, udziale i wygłoszeniu kilku referatów na seminariach i konferencjach organizowanych w ramach projektu, koordynacji organizacji seminarium naukowego w Polsce oraz przygotowaniu wraz z innymi współautorami polskiej wersji podręcznika dla sędziów (*Metody interakcji sądowych w sprawach dotyczących europejskich praw podstawowych*, N. Półtorak, P. Florjanowicz-Błachut, M. Kulikowska, P. Wróbel, F. Cafaggi (red.), Warszawa 2014, ss. 172).

Wartym odnotowania jest także udział Kandydatki w projekcie „Active Charter Training Through Interaction of National Experiences” (ACTIONES) finansowanym przez Komisję Europejską (Fundamental Rights & Citizenship Programme) i prowadzonym w latach

2015-2017 przez Centrum Współpracy Sędziowskiej Europejskiego Instytutu Uniwersyteckiego we Florencji. Udział Kandydatki w projekcie polegał na przygotowaniu i wygłoszeniu referatu na konferencji naukowej oraz przygotowaniu artykułu do publikacji zbiorowej pt. „The application of the rights and principles of the Charter of Fundamental Rights” (artykuł został przyjęty do druku w książce “The Practice of Judicial Interaction in the Field of Fundamental Rights – The Added Value of the Charter of Fundamental Rights of the EU”, Edward Elgar Publishing Limited).

Dr hab. N. Półtorak była także kierowniczką projektu prowadzonego w Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 2004-2009, a więc przed uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego, w ramach programu Komisji Europejskiej - Jean Monnet European Module pt. „Stosowanie prawa UE przez polskie sądy i organy administracji” (“Application and enforcement of the European Union law by the Member States' authorities”). Brała udział w projekcie badawczym „Zapewnienie skuteczności orzeczeń sądów międzynarodowych w polskim porządku prawnym” (N N 110 194334) realizowanym w Instytucie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk w latach 2008-2010. Uzyskała grant indywidualny MNiSW: „Wpływ prawa Unii Europejskiej na środki prawa krajowego służące wykonywaniu uprawnień jednostek” w latach 2005-2007 związany z przygotowaniem rozprawy habilitacyjnej.

Wykaz staży naukowych w instytucjach naukowych obejmuje różnego rodzaju badania, staże, kwerendy w różnych ośrodkach europejskich i w Stanach Zjednoczonych. Zazwyczaj były to krótsze pobyty, jednak należy docenić miejsca ich realizacji, są to prestiżowe ośrodki akademickie i naukowe (European University Institute we Florencji, Oxford Colleges Hospitality Scheme, Universität Heidelberg, Wisconsin University, USA, European Public Law Center w Grecji, Akademia Prawa Międzynarodowego przy Pałacu Pokoju.

Zauważam, że odbywały się one w okresie przed i po doktoracie. Nie czynię z tego wyrzutu, zważywszy na polskie realia pracy akademickiej, towarzyszące jej liczne obowiązki, zwłaszcza po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego, ale także kwestie obciążeń dydaktycznych i organizacyjnych, a także ważne w praktyce kwestie finansowe, po uzyskaniu stopnia dra habilitowanego czynią wyjazdy dłuższe bardzo trudnymi już z względów organizacyjnych. Ustawodawca wprowadził wymóg udziału Kandydata/-ki do tytułu w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych lub poświadczenie staży badawczych. W przypadku dr hab. Niny

Półtora pierwsze z ww kryteriów zostało w pełni wypełnione, a w efekcie nie ma potrzeby głębszej analizy kolejnego kryterium (staży naukowych).

Dodatkowo chciałbym dodatkowo podkreślić, że Kandydatka w swoich badaniach wykraczała poza ww. cykle i wchodzące w ich skład grupy tematyczne. W kręgu jej zainteresowań badawczych znalazły się także zagadnienia związane z instytucją pytań prejudycjalnych jako instrumentu dialogu pomiędzy sądami krajowymi a Trybunałem Sprawiedliwości UE. W efekcie powstały bardzo wartościowe publikacje, a w tym w najbardziej opiniotwórczym w prawie europejskim *Common Market law Review*. Kandydatka przygotowała także cykl publikacji dotyczących funkcjonowania unijnego sądownictwa, a w szczególności Sądu Unii Europejskiej. W ramach tego cyklu opublikowała parę w trzech językach (angielskim, francuskim i polskim) .

Kandydatka otrzymywała nagrody za działalność naukową i publikacyjną. Kandydatka aktywnie przyczyniała się do podnoszenia jakości badań naukowych biorąc udział w pracach zespołów ekspertów oceniających wnioski złożone w konkursach Narodowego Centrum Nauki.

Biorąc pod uwagę powyższe fakty oraz treść **art. 227 ust. 1 litera b) PSWN**, który wymaga od kandydatów do tytułu profesora spełnienia jednego z przewidzianych w nim warunków tj. uczestnictwa w zespołach badawczych lub odbycia staży naukowych w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych lub prowadzenia badań naukowych w instytucjach naukowych, **należy stwierdzić, że w przypadku dr hab. Niny Półtorak warunki kryterium pierwszego ze wskazanego przepisu PSWN zostały spełnione, co oznacza spełnienie pełne warunków ustawowych.**

V. Inne osiągnięcia

Kandydatka, równoległe z pracą naukową i akademicką, prowadziła działalność dydaktyczną i to od początku jej zatrudnienia w UJ, tj. od 1995 roku. Początkowo była asystentką w tworzonej wówczas Katedrze Prawa Europejskiego WPiA UJ – tam prowadziła ćwiczenia dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, prowadziła także wykład kursowy „Prawo ustrojowe Unii Europejskiej”; dla studentów kierunku administracja wykład pt. „Podstawy prawa Unii Europejskiej”; a także wykład monograficzny dla studentów

kierunków prawo i administracja WPiA UJ „Stosowanie prawa UE przez polskie sądy i organy administracji” , jako „Jean Monnet European Module”. Wraz z rozwojem i awansami naukowymi Kandydatka rozszerzała zakres prac dydaktycznych, w efekcie od 2010 r. prowadziła wykłady dla słuchaczy studiów doktoranckich na WPiA UJ z zakresu europejskiego prawa administracyjnego. Kandydatka prowadziła pełen wachlarz zajęć, a w tym zwłaszcza seminaria magisterskie dla studentów IV oraz V roku kierunku prawo i kierunku administracja na WPiA UJ; organizowała i kierowała studiami podyplomowymi pt. Prawo Unii Europejskiej (także na WPiA UJ) oraz studiami podyplomowymi z zakresu unijnego i polskiego prawa ochrony środowiska na WPiA UJ. Kandydatka jest promotorką w kilku postępowaniach doktorskich, z których dwa postępowania zostały już zakończone uzyskaniem stopnia naukowego doktora, była również recenzentką lub członkinią komisji w kraju i za granicą w pięciu postępowaniach doktorskich oraz w sześciu postępowaniach habilitacyjnych.

Kandydatka dodatkowo przeprowadziła szereg szkoleń z zakresu prawa UE, a organizowanych przez sądy, samorządy zawodów prawniczych czy organizacje pozarządowe dla sędziów, adwokatów, radców prawnych, prokuratorów, aplikantów zawodów prawniczych.

Kandydatka poświęciła także wiele czasu na popularyzowanie nauki, co przejawia się zwłaszcza w takich działaniach, jak: członkostwo w komitetach organizacyjnych konferencji naukowych, udział w Zespole Ekspertów Narodowego Centrum Nauki w konkursie OPUS w panelu tematycznym HS5 – Normy i władza: nauki o polityce, polityka regionalna i społeczna; w latach 2013 - 2016 była członkinią Doradczego Komitetu Prawnego przy Ministrze Spraw Zagranicznych.

Kandydatka jest aktywna na forum krajowych i zagranicznych organizacji / stowarzyszeń naukowych.

VI. Konkluzja opinii

Na podstawie analizy i wysnutych wniosków, a zawartych w niniejszej opinii, stwierdzam, że dr hab. Nina Półtorak spełnia wszystkie wymagania formalne i prawne stawiane w art. 227 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce dla nadania jej tytułu naukowego profesora.

Należy stwierdzić, że w świetle ustawowych wymogów, stawianych kandydatom do tytułu profesora, sformułowane zostały szerokie wymagania i kryteria, polegające zwłaszcza na prowadzeniu wybitnej działalności naukowej. Kolejnym kryterium odnosi się do współpracy w środowisku naukowym krajowym i zagranicznym poprzez udział w zespołach i projektach badawczych lub poprzez pobyt na stażu w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych. W przedstawionej opinii zawarłem ocenę samodzielności naukowej Kandydatki.

W efekcie, podsumowując, uważam dorobek naukowy Kandydatki za wybitny, a ilość i jakość aktywności Kandydatki w zakresie współpracy w środowisku naukowym krajowym i zagranicznym dowodzi, że tworzy Ona naukę najwyższej jakości oraz kieruje procesami naukowymi w skali kraju, w tym także piastując kierownicze stanowiska i sprawując funkcje organizacyjne w jednostkach naukowych. Od 2012 r., kiedy Kandydatka uzyskała stopień naukowy doktora habilitowanego, jej pozycja zawodowa uległa niekwestionowanemu umocnieniu i znaczącemu ugruntowaniu tak, że **przedstawienie dr hab. Niny Półtorak jako Kandydatki do tytułu profesora należy uznać za w pełni uzasadnione.**

/ - / Robert Grzeszczak